

Ferdinand Huycklaan 26 te Soest

Een bureauonderzoek

F. Stevens

Colofon

ADC Rapport 4972

Ferdinand Huycklaan te Soest
Een bureauonderzoek

Auteur: F. Stevens

In opdracht van: KlokGroep Bouw en Ontwikkelingen B.V.

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, 25 juli 2019

Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

Status onderzoek: concept

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend
uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Autorisatie:
K. Klerks

ISSN 1875-1067

ADC ArcheoProjecten
Postbus 1513
3800 BM Amersfoort
Tel. 033-299 81 81
E-mail info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Inleiding en administratieve gegevens	6
2 Bureauonderzoek	8
2.1 Doelstelling en vraagstelling	8
2.2 Methodiek	8
2.3 Resultaten	8
2.4 Gespecificeerde verwachting en conclusie	12
3 Aanbeveling	14
Literatuur	15
Geraadpleegde websites	16

Samenvatting

In opdracht van KlokGroep Bouw&Ontwikkelingen B.V. heeft ADC ArcheoProjecten in juli 2019 een bureauonderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van (mogelijke) archeologische waarden op de locatie Ferdinand Hucklaan 26 te Soest. De aanleiding van het onderzoek is de voorgenomen ontwikkeling van het gebied tot woongebied met een aantal huizen. Omdat het huidige bestemmingsplan hier niet in voorziet, heeft gemeente Soest gevraagd om een ruimtelijke onderbouwing ten einde een passende juridisch-planologische regeling te kunnen opstellen. Het archeologisch bureauonderzoek is hier een onderdeel van.

Op basis van het bureauonderzoek wordt verwacht dat er in het afgetopte bodemprofiel onder het aanwezige esdek (ca 80 cm –Mv) nog sporen aanwezig kunnen zijn uit de periode Paleolithicum tot en met Vroege Middeleeuwen. In de top van het esdek (0-50 cm –mv) kunnen archeologische resten vanaf de Late Middeleeuwen tot en met de Nieuwe tijd aangetroffen worden.

ADC ArcheoProjecten adviseert om een inventariserend veldonderzoek uit te voeren door middel van het aanleggen van proefsleuven (IVO-P). Het doel van dit onderzoek is het onderzoeken van de gaafheid, omvang, datering en conservering van archeologische resten. 5% van het plangebied dient onderzocht te worden (circa 350 m²). Voorgesteld wordt om 7 sleuven van 50 m² elk aan te leggen in zones die ook daadwerkelijk verstoord gaan worden (de huislocaties en het wegennet).

De exacte invulling van de werkzaamheden dient te worden vastgelegd in een door de bevoegde overheid goed te keuren Programma van Eisen (PvE).

Wij wijzen erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Periode	Afkorting	Tijd in jaren
Nieuwe tijd:	NT	1500 - heden
Middeleeuwen:	XME	450 – 1500 na Chr.
Late Middeleeuwen	LME	1050 - 1500 na Chr.
Vroege Middeleeuwen	VME	450 - 1050 na Chr.
Romeinse tijd:	ROM	12 voor Chr. – 450 na Chr.
Laat-Romeinse tijd	ROML	270 - 450 na Chr.
Midden-Romeinse tijd	ROMM	70 - 270 na Chr.
Vroeg-Romeinse tijd	ROMV	12 voor Chr. - 70 na Chr.
IJzertijd:	IJZ	800 – 12 voor Chr.
Late IJzertijd	IJZL	250 - 12 voor Chr.
Midden-IJzertijd	IJZM	500 - 250 voor Chr.
Vroege IJzertijd	IJZV	800 - 500 voor Chr.
Bronstijd:	BRONS	2000 - 800 voor Chr.
Late Bronstijd	BRONSL	1100 - 800 voor Chr.
Midden-Bronstijd	BRONSM	1800 - 1100 voor Chr.
Vroege Bronstijd	BRONSV	2000 - 1800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):	NEO	5300 – 2000 voor Chr.
Laat-Neolithicum	NEOL	2850 - 2000 voor Chr.
Midden-Neolithicum	NEOM	4200 - 2850 voor Chr.
Vroeg-Neolithicum	NEOV	5300 - 4200 voor Chr.
Mesolithicum (Midden-Steentijd):	MESO	8800 – 4900 voor Chr.
Laat-Mesolithicum	MESOL	6450 - 4900 voor Chr.
Midden-Mesolithicum	MESOM	7100 - 6450 voor Chr.
Vroeg-Mesolithicum	MESOV	8800 - 7100 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):	PALEO	tot 8800 voor Chr.
Laat-Paleolithicum	PALEOL	35.000 - 8800 voor Chr.
Midden-Paleolithicum	PALEOM	300.000 – 35.000 voor Chr.
Vroeg-Paleolithicum	PALEOV	tot 300.000 voor Chr.

Bron: Archeologisch Basis Register 1992

1 Inleiding en administratieve gegevens

In opdracht van KlokGroep Bouw&Ontwikkelingen B.V. heeft ADC ArcheoProjecten in juli 2019 een bureauonderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van (mogelijke) archeologische waarden op de locatie Ferdinand Hucklaan 26 te Soest (afb. 1 en 2).

De aanleiding van het onderzoek is de voorgenomen ontwikkeling van het gebied tot woongebied met een aantal huizen. . Omdat het huidige bestemmingsplan hier niet in voorziet, heeft gemeente Soest gevraagd om een ruimtelijke onderbouwing ten einde een passende juridisch-planologische regeling te kunnen opstellen. Het archeologisch bureauonderzoek is hier een onderdeel van.

Sinds 1 juli 2016 is de Erfgoedwet in werking getreden en is de Monumentenwet 1988 komen te vervallen. De bepalingen van een deel van de Monumentenwet zijn opgenomen in de Erfgoedwet. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de toekomstige Omgevingswet. Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze ongewijzigd van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is. Op grond van de Erfgoedwet moeten archeologische (verwachtings)waarden gewaarborgd zijn in het bestemmingsplan. In het vigerende bestemmingsplan Soest Midden en Zuid, dat op 15 december 2011 door de gemeente Soest is vastgesteld, heeft het plangebied de dubbelstemming Waarde Archeologie 2.¹ Volgens de hierin opgenomen bestemmingsregels is een rapport over de archeologische waarden nodig is bij ontwikkelingen groter dan 500 m² en ontwikkelingen die dieper gaan dan 30 cm beneden maaiveld.

Omdat de archeologische vrijstellingsgrenzen worden overschreden dient de initiatiefnemer in het kader van een bestemmingsplanwijziging een rapport te overleggen waarin naar oordeel van de bevoegde overheid de archeologische waarde van het plangebied voldoende is vastgesteld. In het kader van dit proces heeft het in dit rapport beschreven onderzoek plaatsgevonden.

In Nederland dient het vaststellen van de archeologische waarde van een plangebied te gebeuren conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 4.1).² Gemeenten kunnen hierop aanvullende uitvoeringskaders vaststellen. De gemeente Soest heeft voor zover bekend geen aanvullende uitvoeringskaders vastgesteld voor het uitvoeren van archeologisch vooronderzoek, noch zijn deze voor dit project afzonderlijk opgesteld.³ Dit onderzoek is dus uitgevoerd volgens de algemene criteria die in de KNA staan geformuleerd.

De volgende administratieve gegevens zijn van toepassing:

opdrachtgever:	KlokGroep Bouw en Ontwikkelinge B.V. Dhr. S. Haaksman Postbus 40018 6504 AA Nijmegen Tel.: 088-0249100 E-mail: info@kloggroep.nl
fase AMZ-cyclus:	bureauonderzoek
aanleiding:	Bouw woningen
locatie:	Ferdinand Huycklaan 26
plaats:	Soest
gemeente:	Soest
provincie:	Utrecht
kadastrale gegevens:	gemeente Soest sectie C nummers 4703 en 4704
kaartblad:	32A (1:25.000)
oppervlakte plangebied:	6552 m ²
coördinaten:	149745 / 464411

¹ <http://www.ruimtelijkeplannen.nl/>

² SIKB 2016.

³ <https://www.soest.nl/fileadmin/documenten/Archeologische-voorschriften-bij-omgevingsvergunning.pdf>

	149745 / 464511
	149877 / 464411
	149877 / 464511
bevoegde overheid met contactgegevens:	Gemeente Soest Dhr. A.C. de Jong Postbus 2000 3760 CA Soest Tel.: 035 – 609 35 39 E-mail: h.dejong@soest.nl
deskundige namens de bevoegde overheid met contactgegevens:	Dhr. drs. M.L. Verhamme (regio-archeoloog) Centrum voor Archeologie Gemeente Amersfoort Langegracht 11 3811 BT Amersfoort Tel.: 033 – 463 77 97 E-mail: m.verhamme@amersfoort.nl
goedkeuring rapport door bevoegde overheid:	n.n.b.
Archis-zaaknummer:	4723307100
ADC-projectcode:	4210549
auteur:	F. Stevens
autorisatie:	K. Klerks
periode van uitvoering:	Juni 2019
beheer en plaats documentatie:	ADC ArcheoProjecten bv, Amersfoort
beheer en plaats digitale documentatie (e-depot):	https://doi.org/10.17026/dans-xjm-aata

2 Bureauonderzoek

2.1 Doelstelling en vraagstelling

Het bureauonderzoek vormt de eerste stap in het vaststellen van de archeologische waarde van het gebied. Het doel van bureauonderzoek is het aan de hand van schriftelijke bronnen verwerven van informatie over bekende en/of verwachte archeologische waarden in het plangebied, om daarmee te komen tot een gespecificeerde, archeologische verwachting.

Voor het bureauonderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- *Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?*
- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*

2.2 Methodiek

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 4.1 Landbodems, protocol 4002 Bureauonderzoek.

Tijdens het bureauonderzoek worden diverse bronnen geraadpleegd, wat leidt tot het opstellen van een gespecificeerde verwachting. De gespecificeerde verwachting kan worden beschouwd als de conclusie van het bureauonderzoek, omdat hierin wordt aangegeven of archeologische waarden in het plangebied worden verwacht. Als dit het geval is, zal zo mogelijk de aard, de omvang, de diepteligging en de datering van deze waarden worden beschreven. Indien relevant zal de omvang worden weergegeven op een kaart. Tevens wordt aangegeven of vervolgonderzoek moet plaatsvinden.

2.3 Resultaten

2.3.1 Afbakening plan- en onderzoeksgebied, beschrijving huidig gebruik en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik

Het plangebied bestaat op dit moment uit een erf met bijgebouwen en een perceel grasland, in gebruik als paardenwei. Het plangebied wordt deels omsloten door lintbebouwing langs de Ferdinand Huycklaan en Kerkstraat en deels door bedrijfsbebouwing achter of in die linten.

Er zijn geen gegevens bekend met betrekking tot de milieuhygiënische situatie in het plangebied of met betrekking tot de aanwezigheid van ondergrondse kabels en leidingen.

Van het plangebied zelf zijn onvoldoende archeologische en aardkundige gegevens beschikbaar om een uitspraak te kunnen doen over de archeologische verwachting. Daarom zijn tevens gegevens betrokken uit de directe omgeving, waarmee het onderzoeksgebied kan worden gedefinieerd als het gebied binnen een straal van circa 500 m rondom het plangebied. De begrenzing van deze zone is gebaseerd op het gegeven dat hierbinnen sprake is van voldoende informatie om een uitspraak te doen over de archeologische verwachting die representatief is voor het plangebied.

In het plangebied zijn de volgende ingrepen gepland (zie afbeelding 3):

aard ingreep:	Aanleg 12 wooneenheden rond de bestaande boerderij
funderingsconstructie:	Op staal
onderkeldering:	nee
diepte bodemverstoring:	Funderingen tot 80 cm –Mv en infrastructuur tot maximaal 120 cm -mv
oppervlakte bodemverstoring:	Circa 3000 m ²
verwachte wijziging grondwaterstand:	Geen
locatie toekomstige ondergrondse infrastructuur:	In en langs het wegennet met huisaansluitingen.
locatie toekomstige verharding en bovengrondse infrastructuur:	Op afbeelding weergegeven

De consequentie van de voorgenomen ontwikkeling kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

2.3.2 Beschrijving van de aardwetenschappelijke waarden

De volgende aardwetenschappelijke informatie is bekend van het plangebied:

Bron	Informatie
Geologische kaart van Nederland 1:50.000 ⁴	Formatie van Drente, Laagpakket van Schaarsbergen
Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000 (landsdekkende, digitale versie) ⁵	Bebouwde kom. Directe omgeving: 11B3: Hoge stuwwal. 4H3: Glooiing van hellingafspoelingen (+/- dekzand). 3L6: Gordeldekzandwelingen (+/- oud bouwlanddek).
Bodemkaart van Nederland 1:50.000 (landsdekkende, digitale versie) ⁶	Bebouwde kom. Directe omgeving: gzEZ30-VII: Hoge zwarte enkeerdgronden; grof zand. pZg23-III: Beekeerdgronden; lemig fijn zand.
Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) ⁷	4,5 – 6,5 m +NAP

Het plangebied bevindt zich in een stuwwallengebied, op de Utrechtse Heuvelrug, die zich uitstrekt van Amersfoort in het noorden tot Rhenen in het zuidoosten. De stuwwal is in de voorlaatste ijstijd, het Saalien (370.000-130.000 jaar geleden) ontstaan. Tijdens deze koude periode bereikte het landijs vanuit Scandinavië het midden van Nederland. Deze landijsgletsjer met een dikte van zo'n 200 meter had een sterk eroderende werking op de ondergrond. Hierdoor werden laagten, de zogenaamde glaciale bekkens, uitgeslepen. Een voorbeeld hiervan is de Gelderse Vallei. Aan de randen van het landijs werd de bevroren ondergrond door de enorme druk van het ijs weggeperst en opgestuwd. De ondergrond bestond overwegend horizontaal gelaagde, grindrijke, fijne en grof zandige en soms kleiige afzettingen, die waren gevormd door voorlopers van voornamelijk de Rijn en andere rivieren uit het oosten, die voor de vorming van de stuwwallen hier stroomden.⁸ Door de stuwende werking van het landijs werden deze bevroren bodemlagen tot schollen gebroken en schuingesteld. Op deze wijze zijn heuvelruggen ontstaan die stuwwallen worden genoemd.

Tijdens en na terugtrekking van het landijs werd door smeltwater materiaal van de stuwwallen naar lagere delen getransporteerd. Aan de voet van de stuwwallen ontstonden zogenoemde smeltwaterwaaiers (sandrs). De hieraan gerelateerde fluvioglaciale afzettingen (smeltwaterafzettingen) bestaan uit gelaagd, grindhoudend grof zand. Volgens de huidige lithostratigrafische indeling⁹ behoren deze tot het Laagpakket van Schaarsbergen binnen de Formatie van Drente.

De fluvioglaciale afzettingen worden veelal bedekt door een pakket dekzand, een windafzetting uit de laatste ijstijd, het Weichselien.¹⁰ Dit zand wordt gerekend tot het Laagpakket van Wierden binnen de Formatie van Bostel.¹¹ De dekzanden zijn hoofdzakelijk in een krans rondom de stuwwal afgezet. Ze vormen een zwakgolvend reliëf met talrijke oost-west verlopende ruggen en worden ook wel 'gordeldekzandruggen' genoemd. In het Holoceen (11.700 jaar geleden tot heden), het huidige geologische tijdvak dat volgde op het Weichselien, steeg de temperatuur geleidelijk en nam de begroeiing toe. Hierdoor werd het dekzandreliëf grotendeels vastgelegd en vonden, behoudens enkele duingebieden, geen grootschalige verstuingen meer plaats.¹² Als gevolg van het grootschalig kappen van bos vonden met name in de Middeleeuwen lokaal nog wel grote zandverstuingen plaats.

⁴ TNO 2006

⁵ Alterra 2008.

⁶ Alterra 2014.

⁷ ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer.

⁸ De Mulder et al. 2003.

⁹ TNO 2011.

¹⁰ De Mulder et al. 2003.

¹¹ TNO 2011.

¹² Ibid.

Ter verbetering van de bodemvruchtbaarheid en hydrologische eigenschappen van de bodem zijn in het onderzoeksgebied de dekzandgronden vanaf de Late Middeleeuwen (1050 – 1500 na Chr.) opgehoogd met humusrijke en bemeste plaggen. Hierdoor ontstonden hoge zwarte enkeerdgronden, die karakteristiek zijn voor de randzones van de stuwwallen en voor de dekzandruggen. De hoge zwarte enkeerdgronden maken deel uit van grote engcomplexen of kleinere kamptongingen en hebben een dikte van 60 tot 90 cm. De Soester Eng is hier een voorbeeld van. Op hogere delen bestaan zij uit loodzandhoudende, leemarme en matig fijnzandige sedimenten.

2.3.3 Beschrijving van bekende archeologische waarden

In het onderzoeksgebied zijn de volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld (zie afb. 6 en 7):

Rijksmonument/ AMK-terrein ¹³	Omschrijving	Datering ¹⁴	Opmerking
1149	Terrein van zeer hoge archeologische waarde,	VME/LME	nederzetting, akker VME-LME
2236		LME/NT	klooster
12252	Terrein van zeer hoge archeologische waarde,	NEO/BRON S	Grafheuvel NEO-BRONS

Vondstmelding	Omschrijving	Datering ¹⁵	Opmerking
22852	judaspenning	NTB	
26446	vuursteen	NEO/BRON S	Bij AMK 12252
26448	Romeinse munt	ROMLA	
31828	Fundering	LME/NTA	kerk
43214	Mollenkerkhof	NTC	
59324	Greppel, fundering	ROMV/NTC	Bij AMK 2236
105399	Geen verdere info	MESO	
128127	aardewerk	MESO/NT	Bij AMK 12252
432546	Geen verder info	NEO/NT	
441902	Verbrand leem, esdek	PALEO/NT	Bij huidig onderzoek

Archis 3 zaakidentificatie	Soort onderzoek	Resultaat	Advies
2382489100 ¹⁶	bureau- /booronderzoek, huidig plangebied	Twee archeologische niveaus, verwachting van resten uit de Nieuwe tijd op het esdek en in de afgetopte C- horizont mogelijk resten uit de periode Paleolithicum tot en met Romeinse tijd	Waarderend onderzoek
3298697100 ¹⁷	Opgraving, Staringlaan	Soest-Staringlaan kan worden beschouwd als een plek die jagers-verzamelaars gedurende ruim tweeëneenhalf millennia bezochten en gebruikten. De	Niet van toepassing

¹³ Sinds 2014 wordt de Archeologische Monumentenkaart niet meer bijgehouden door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. De huidige AMK moet daarom als een statisch bestand worden beschouwd.

¹⁴ Voor een verklaring van de afkortingen, zie tabel 1.

¹⁵ Voor een verklaring van de afkortingen, zie tabel 1.

¹⁶ Kerkhoven 2012

¹⁷ Woltinge 2019

Archis 3 zaakidentificatie	Soort onderzoek	Resultaat	Advies
		aanwezigheid van mensen gedurende met name het vroeg- en midden-mesolithicum is duidelijk aangetoond aan de hand van de sporen en vondsten. Uit de 14C-dateringen blijkt dat men hier tussen circa 8560 en 6020 v.Chr. regelmatig is teruggekeerd en telkens een bepaalde set aan activiteiten heeft uitgevoerd.	
3299288100 4585851100 ¹⁸	Geen informatie Proefsleuven, Ferdinand Huyclaen 9-11	Tijdens het veldonderzoek zijn antropogene sporen met een datering in de Nieuwe en Nieuwste tijd aangetroffen. Het betreft voornamelijk kuilen en sloten. De sloten komen overeen met de perceelsgrenzen zoals die staan aangegeven op de Kadastrale Minuut van 1811-1832. Deze sporen uit de Nieuwe worden niet behoudenswaardig geacht.	vrijgave
4632588100 ¹⁹	Bureau- /booronderzoek, Soesterbergstraat 2	Op grond van de vastgestelde afgraving en de verspreid over het plangebied vastgestelde verstoring worden er geen archeologische resten binnen het plangebied verwacht.	vrijgave

In ARCHIS zijn voor het onderzoeksgebied geen waarnemingen en relevante gebouwde monumenten geregistreerd.

De omgeving kent een rijkdom en grote variëteit aan archeologische resten. Deze gaan terug tot in het Mesolithicum zoals het onderzoek van BAAC aan de Staringlaan heeft aangetoond. Hier is een unieke vindplaats aangetroffen, er is sprake van een locatie waar circa 2500 jaar lang mensen terug zijn gekomen naar dezelfde locatie. Van andere locaties is bekend dat er grafheuvels aanwezig zijn, deze liggen noordwestelijk op de Soester Eng. Deze grafheuvels dateren grofweg tussen het Neolithicum en de Bronstijd. Uit de Romeinse tijd is er een munt bekend en vanaf de Vroege Middeleeuwen is er bewoning aangetoond op een aantal locaties. Zoals ook uit het historisch onderzoek blijkt neemt de intensiteit van bewoning, vooral in de omgeving van het plangebied, toe gedurende de Late Middeleeuwen. Vondsten vanaf die periode zijn in overvloed aangetroffen.

In het plangebied is tijdens een booronderzoek uit 2012 een stukje verbrand leem in de top van het esdek gevonden. Daarnaast is onder het esdek op een diepte van circa 80 centimeter beneden maaiveld een afgetopt natuurlijk bodemprofiel aangetroffen waarin nog eventueel diepere sporen aanwezig kunnen zijn uit de periode Paleolithicum tot en met Vroege Middeleeuwen.

¹⁸ Meijer 2018

¹⁹ Leuving 2018

In één boring is onder de enkeerdgrond een begraven bouwvoor c.q. grondspoor aangeboord (mogelijk een greppel). In een andere boring is waarschijnlijk de lemen vloer van een schuur die op het Kadastrale Minuutplan uit 1811 – 1832 staat, aangeboord. Op dit niveau is ook een scherfje roodbakkerd aardewerk met loodglazuur aangetroffen. Dergelijk aardewerk komt voor in de 14^e tot 19^e eeuw. Het archeologisch niveau in de top van het pleistocene zand, is tot in de C-horizont afgetopt. Een eventueel aanwezige cultuurlaag zal in de onderkant van de enkeerdgrond zijn opgenomen. Diepere grondsporen, zoals paalkuilen en andersoortige kuilen en greppels, kunnen nog wel intact zijn.

Op de gemeentelijke verwachtings- en beleidsadvieskaart ligt het plangebied binnen een zone met een middelhoge verwachting.²⁰ Deze verwachting is gebaseerd op de ligging langs een historische ontginningsas.

2.3.4 Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en bouwhistorische waarden

De historische situatie is op verschillende kaarten als volgt:

Bron	Jaartal	Historische situatie
Kadastrale minuut	1832	Bebouwd, 1 hoofdgebouw, 2 bijgebouwen
Bonnekaart (afbeelding 7)	1872	Bebouwd, 1 hoofdgebouw, 3 bijgebouwen
Bonnekaart (afbeelding 8)	1910	Bebouwd, 1 hoofdgebouw, 2 bijgebouwen
Bonnekaart ²¹ (afbeelding 9)	1944	Bebouwd, 1 hoofdgebouw, 2 bijgebouwen
Topografische kaart	1965	Bebouwd, 1 hoofdgebouw, 2 bijgebouwen

In november 2018 heeft RAAP een cultuurhistorisch onderzoek uitgevoerd waarin de cultuurhistorische-landschappelijke situatie uitvoerig is onderzocht.²² Hier wordt een beknopte samenvatting van dit rapport weergegeven:

Het plangebied bevindt zich in het gehucht “Korte Eind” gesitueerd langs de rand van de “Soester Eng”, een gebied dat de akkerbouwgronden van Soest zijn op de hoger gelegen zandgronden. Rond 1200 zijn deze vrijgemaakt voor akkerbouw en verplaatste de bebouwing op deze zandrug naar de randen. De Ferdinand Huycklaan is een oude agrarische route waarlangs bebouwing werd aangelegd. Richting het zuiden lag de Brink van het gehucht, de centrale plaats waar de meeste bebouwing aanwezig was.

Het erf is terug te herleiden op de beginfase van het gehucht en bebouwing is sinds 1650 reeds bewezen. Het hoofdgebouw is meermaals herbouwd en ook de bijgebouwen zijn vervangen en veranderd. Op de kadastrale minuut die aan het begin van de 19^e eeuw is vervaardigd is een torenachtig bouwsel zichtbaar waarvan de huidige kelder van het pand mogelijk onderdeel uitmaakt. Op het achteraf, de noordwest-hoek van het perceel, is een laan weergegeven die momenteel ook nog bestaat.

In het gebouw zelf zijn nog restanten van het 17^e-eeuwse gebouw te herkennen, het gaat hier om de bouwmuren en de graatgewelfkelder. Delen van het gebouw hebben een 20^e eeuwse ouderdom net als de bijgebouwen die een “indifferente” waardering hebben gekregen.

2.4 Gespecificeerde verwachting en conclusie

De eerste, voor het bureauonderzoek opgestelde onderzoeksvraag “Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?” kan als volgt worden beantwoord:

²⁰ De Boer 2010

²¹ Bureau Militaire Verkenningen 1872, 1910 en 1944

²² Keunen 2018

Ja, in het afgetopte bodemprofiel onder de aanwezige esdek (ca 80 cm –Mv) kunnen nog sporen aanwezig zijn uit de periode Paleolithicum tot en met Vroege Middeleeuwen. In de top van het esdek (0-50 cm –mv) kunnen archeologische resten vanaf de Late Middeleeuwen tot en met de Nieuwe tijd aangetroffen worden.

Voor de gespecificeerde verwachting gelden de volgende karakteristieken:

Karakteristiek	Omschrijving
datering:	PALEO-NT
complextypen(n):	Nederzettingen, mobilia
omvang:	Gehele plangebied
landschappelijke en/of geologische context:	Afspoelings sedimenten
diepteligging:	Vanaf het maaiveld in de top van het esdek voor resten uit de Late Middeleeuwen tot en met Nieuwe tijd, dieper dan 80 cm beneden maaiveld voor resten uit het Paleolithicum tot en met de Vroege Middeleeuwen
locatie:	Gehele plangebied
soort vindplaats:	vindplaats met alleen een vondststrooiing, vindplaats met alleen grondsporen of een vindplaats met zowel grondsporen als een vondststrooiing
uiterlijke kenmerken:	Alle soorten artefacten en grondsporen kunnen verwacht worden
conservering:	Matig tot slecht in de top van het natuurlijke sediment, matig tot goed in de top van het esdek
wordt het archeologisch relevante niveau bedreigd door de voorgenomen werkzaamheden:	Ja, zowel het niveau aan het maaiveld als het niveau onder het esdek worden bedreigd.

De beantwoording van de overige onderzoeksvragen is als volgt:

- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*

Nee, om de met het bureauonderzoek aangetoonde archeologische verwachting te kunnen toetsen dient een proefsleuvenonderzoek (IVO-P) plaats te vinden. Er dient een vlak aangelegd te worden om de mogelijkheid op resten uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd te onderzoeken. Daarnaast dient een tweede vlak aangelegd te worden onder het esdek (op circa 80 centimeter beneden maaiveld om de eventuele aanwezigheid van archeologische sporen te onderzoeken. Met een eventueel aanvullend karterend booronderzoek kan dit specifieke type archeologische verwachting niet voldoende worden getoetst.

3 Aanbeveling

ADC ArcheoProjecten adviseert om een inventariserend veldonderzoek uit te voeren door middel van het aanleggen van proefsleuven (IVO-P). Het doel van dit onderzoek is het onderzoeken van de gaafheid, omvang, datering en conservering van archeologische resten. 5% van het plangebied dient onderzocht te worden (circa 350 m²). Voorgesteld wordt om 7 sleuven van 50 m² elk aan te leggen in zones die ook daadwerkelijk verstoord gaan worden (de huislocaties en het wegennet).

De exacte invulling van de werkzaamheden dient te worden vastgelegd in een door de bevoegde overheid goed te keuren Programma van Eisen (PvE).

Wij wijzen erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.

Literatuur

- Alterra**, 2008: *Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000; Landsdekkend digitaal bestand*.
- Alterra**, 2014: *Bodemkaart van Nederland 1:50.000; Landsdekkend digitaal bestand*.
- Boer, G. de**, e.a., 2010. *Gemeente Soest. Een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart*. Raap-rapport 1866. Amsterdam.
- Bosch, J.H.A.**, 2005: *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, Versie 5.2*. Utrecht (TNO-rapport NITG 05-043-A).
- Bureau Militaire Verkenningen**, 1872, 1910, 1944): *Soesterberg, blad 427, 1:25.000*.
- Gemeente Soest**, 2011a: *Archeologische beleidsadvieskaart*. Soest.
- Gemeente Soest**, 2011b: *Beleidsnota archeologie*. Soest.
- Groenewoudt, B.J.**, 1994: *Prospectie, waardering en selectie van archeologische vindplaatsen: een beleidsgerichte verkenning van middelen en mogelijkheden*. Amersfoort (Nederlandse Archeologische Rapporten 17).
- Kadaster**, 1832: *Kadastrale kaart 1811-1832: minuutplan gemeente Soest, Utrecht, sectie E, blad 01 (MIN06068E01)*.
- Kerkhoven, A.A.**, 2012: *Woon-/zorgcentrum Ferdinand Huycklaan te Soest (gemeente Soest, prov. Utrecht) Archeologisch Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek (verkenkende fase, door middel van boringen). Transect-rapport 171*. Utrecht
- Leuvering, J.H.F.**, 2018. *Plangebied Soesterbergsestraat 2 te Soest, gemeente Soest; archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkenkend booronderzoek) RAAP-rapport 3545*. Weesp
- Meijer, Y.** 2018. *Ferdinand Huycklaan 9-11, Soest, Gemeente Soest, Inventariserend Veldonderzoek d.m.v. Proefsleuven*, IDDS Archeologie rapport 2078. Noordwijk
- Mulder, E.F.J. de, M.C. Geluk, I. Ritsema, W.E. Westerhoff & Th.E. Wong**, 2003: *De ondergrond van Nederland. Geologie van Nederland, deel 7*. Groningen.
- Normalisatie-Instituut, Nederlands**, 1989: *Geotechniek, classificatie van onverharde grondmonsters NEN 5104*. Delft.
- SIKB**, 2016: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA)*. Gouda.
- TNO**, 2006: *Geologische overzichtskaart van Nederland 1:600.000*. TNO, Utrecht.
- TNO**, 2013: *Lithostratigrafische Nomenclator van de Ondiepe Ondergrond, versie 2013*.
- Tol, A.J., J.W.H.P. Verhagen & M. Verbruggen**, 2012: *Leidraad inventariserend veldonderzoek*. Gouda (SIKB uitgave, geactualiseerde versie).
- Woltinge, I. et al.** 2019: *Mesolithisch verblijf aan de Staringlaan te Soest. BAAC-rapport A-15.0124*, 's-Hertogenbosch

Geraadpleegde websites

<http://archeologieinnederland.nl/bronnen-en-kaarten/amk-en-ikaw>

<http://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/>

<http://beeldbank.cultureelerfgoed.nl>

<https://archis.cultureelerfgoed.nl/>

<https://easy.dans.knaw.nl>

<https://www.kadaster.nl/>

<https://zoeken.cultureelerfgoed.nl/>

<http://www.bodemdata.nl>

<http://www.bodemloket.nl>

<http://www.ikme.nl>

<http://www.ruimtelijkeplannen.nl>

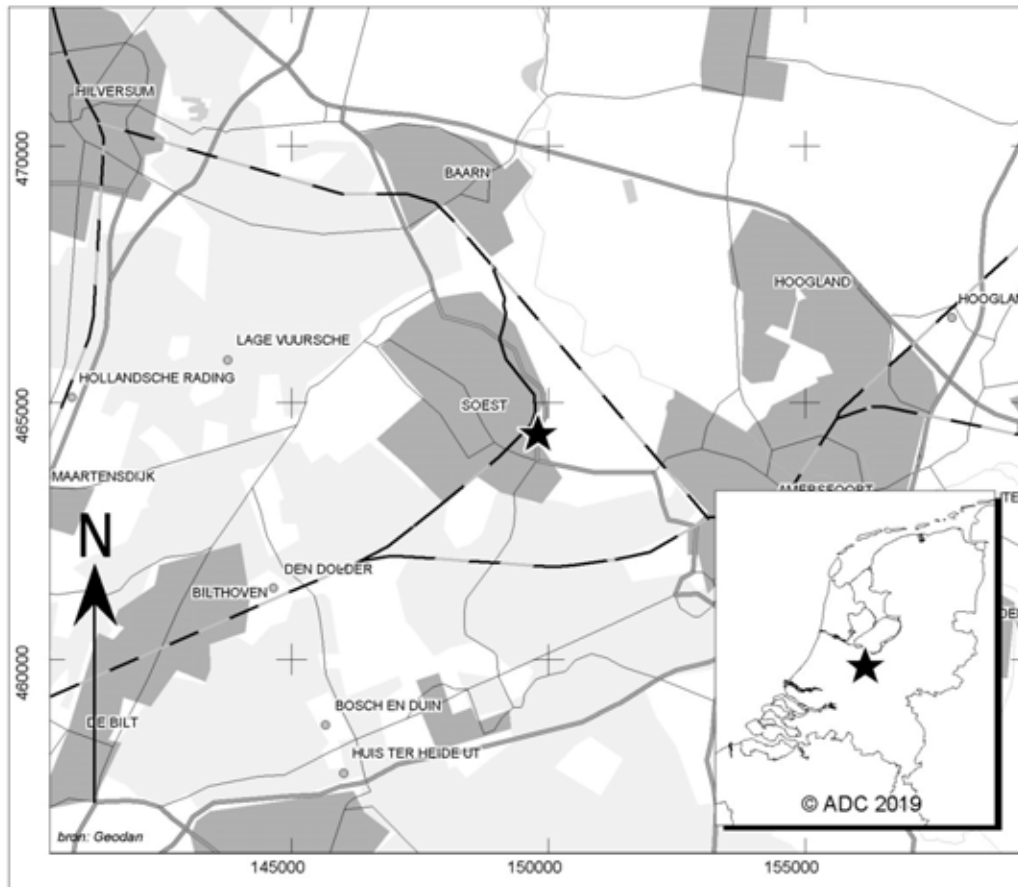
<http://www.topotijdreis.nl>

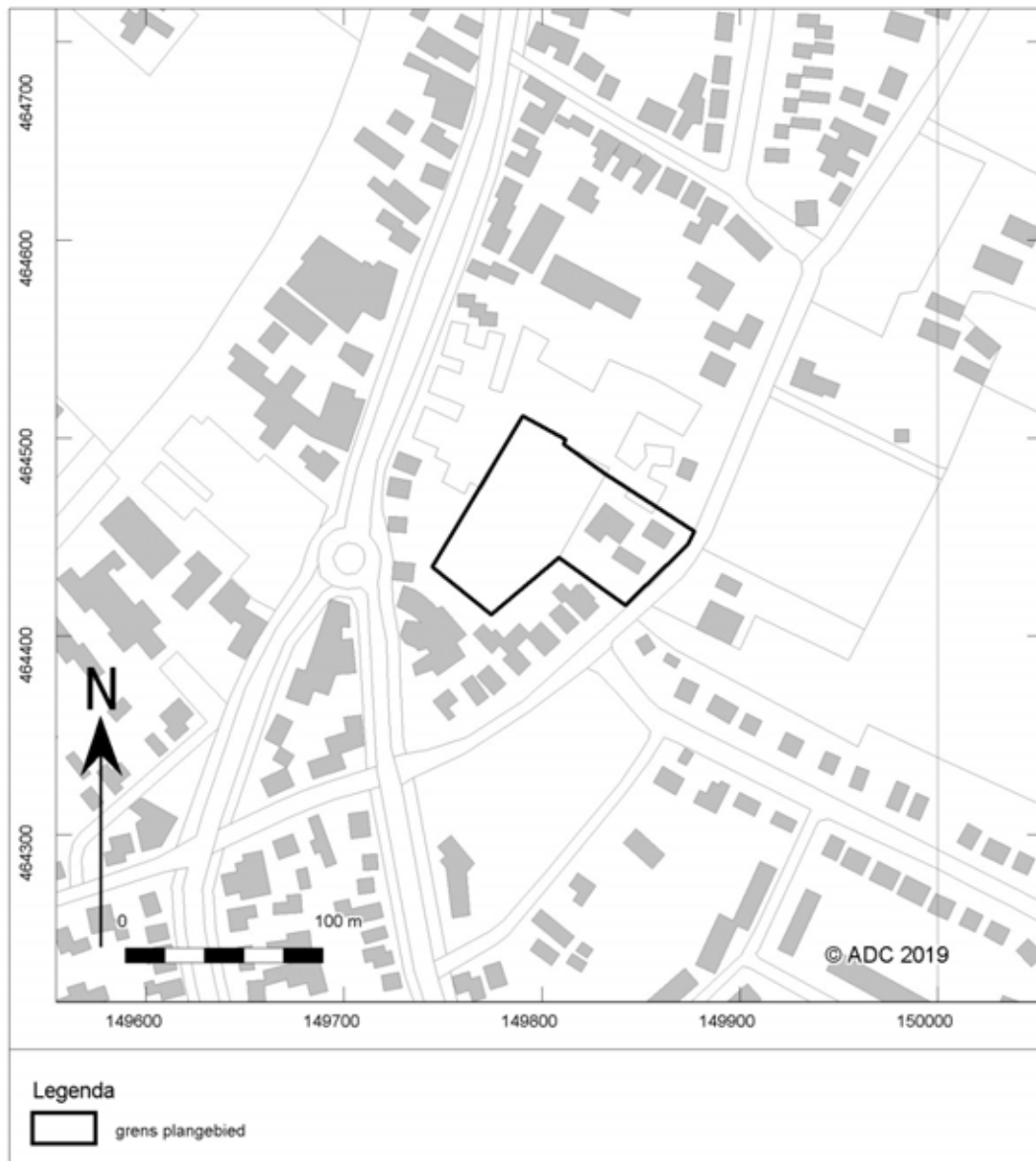
Lijst van afbeeldingen en tabellen

- Afb. 1 Locatie van het plangebied
- Afb. 2 Detailkaart van het plangebied
- Afb. 3 Plan van de ontwikkelingen (bron: opdrachtgever)
- Afb. 4 Locatie van het plangebied op de bodem kaart
- Afb. 5 Locatie van het plangebied op de geomorfologische kaart
- Afb. 6 Gemeentelijke beleidsadvieskaart, AMK-terreinen en ARCHIS2-vondstmeldingen
- Afb. 7 ARCHIS3-onderzoeksmeldingen
- Afb. 8 Plangebied geprojecteerd op de Bonnekaart uit 1872
- Afb. 9 Plangebied geprojecteerd op de Bonnekaart uit 1910
- Afb. 10 Plangebied geprojecteerd op de Bonnekaart uit 1944

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

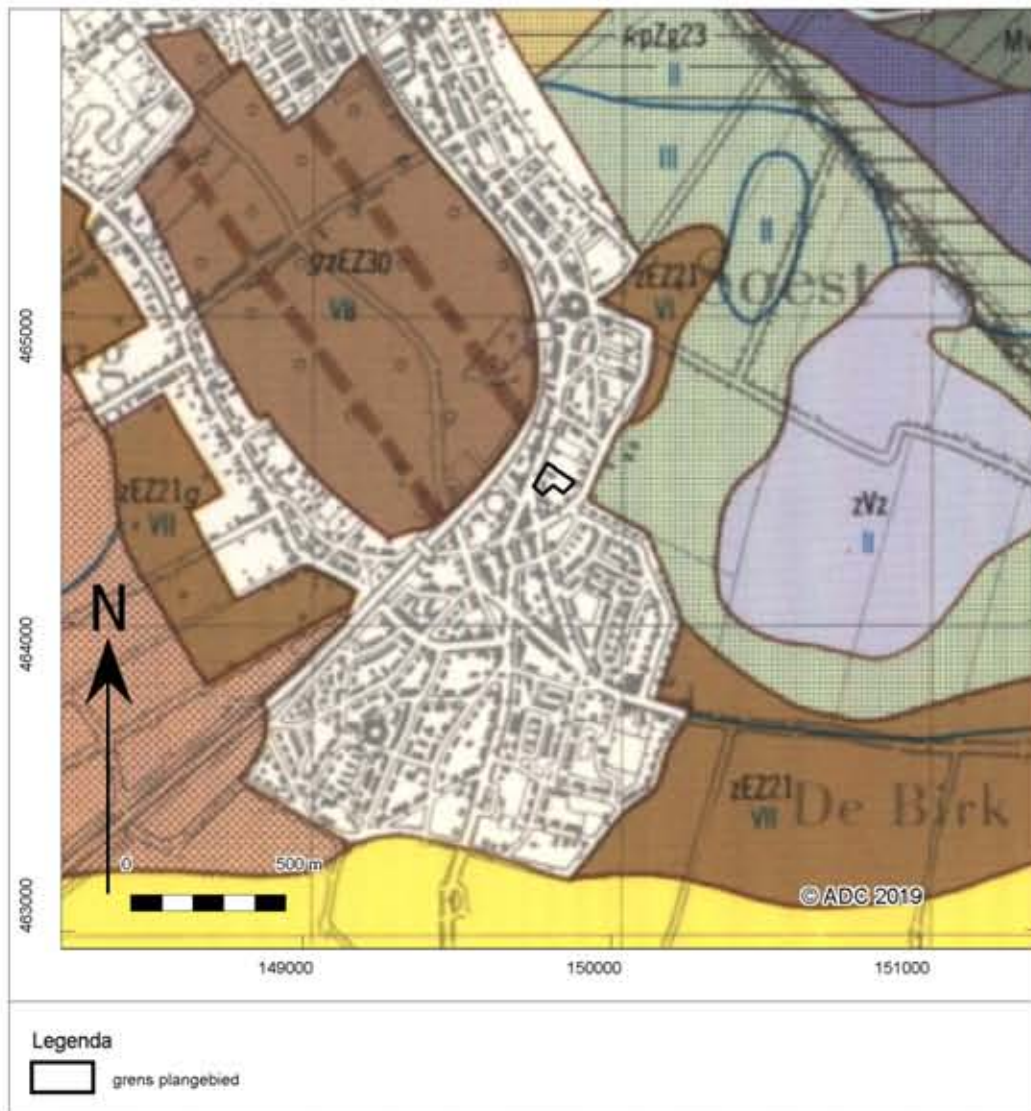
Afb. 1 Locatie van het plangebied

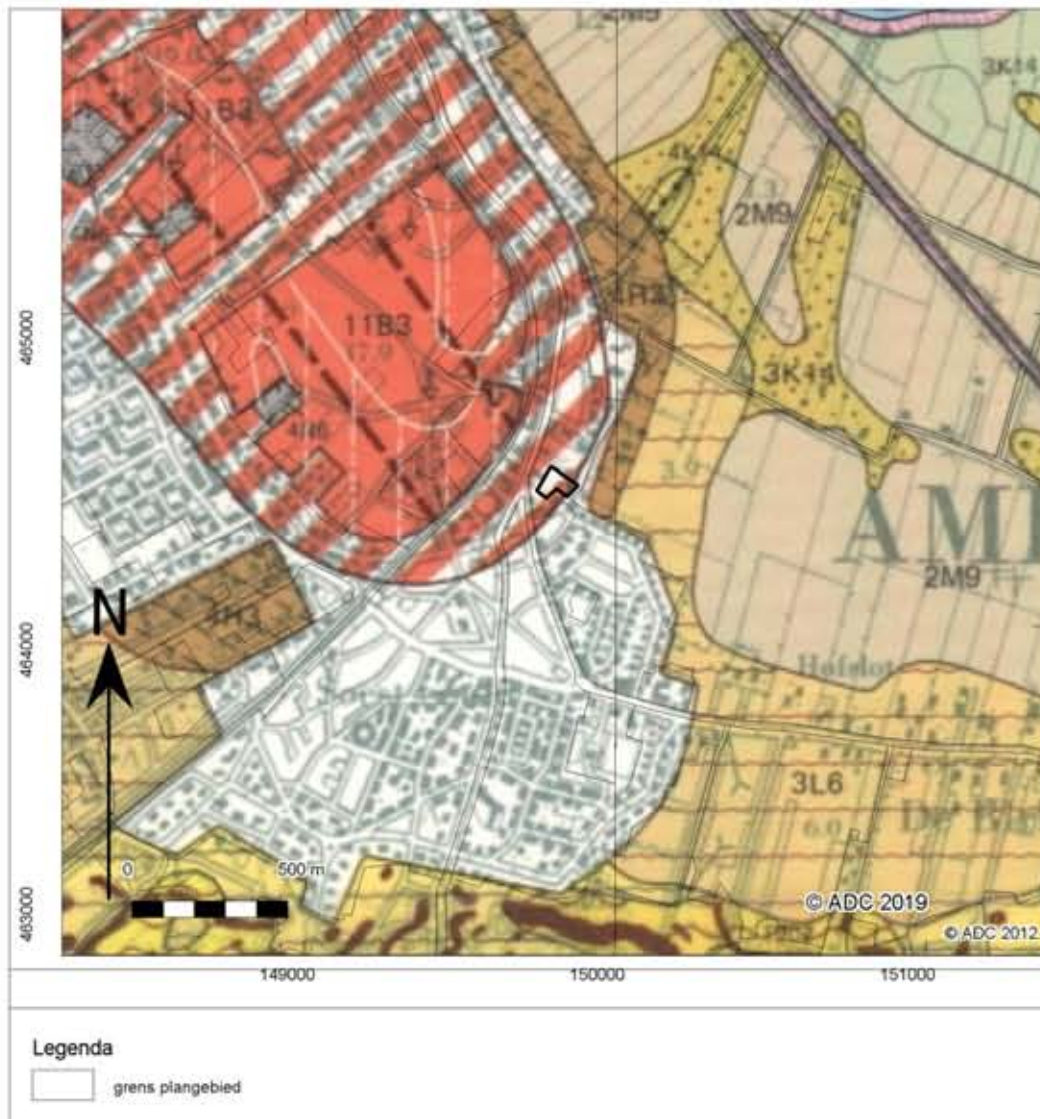
Afb. 2 Detailkaart van het plangebied

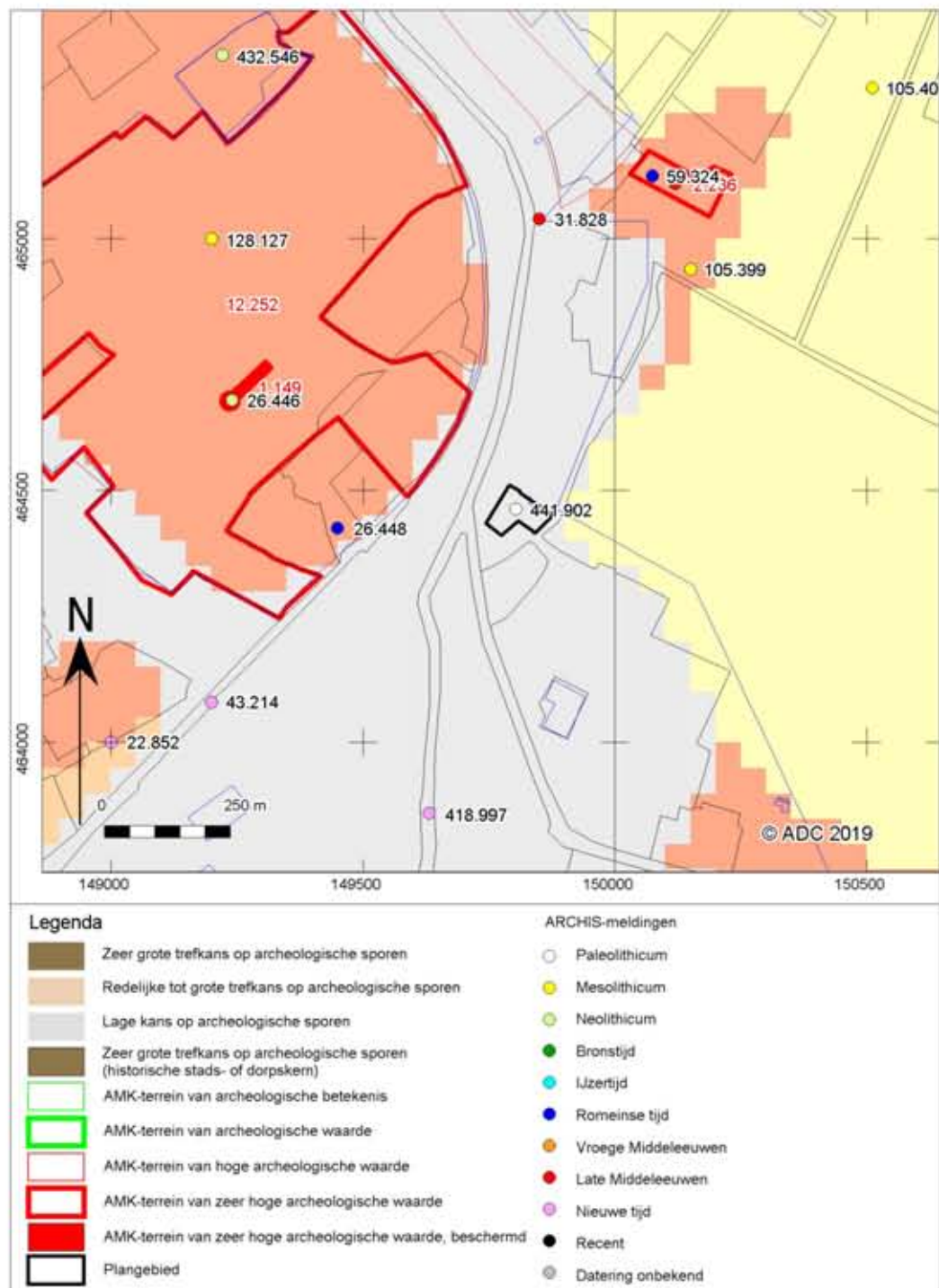
Afb. 3 Plan van de ontwikkelingen (bron: opdrachtgever)

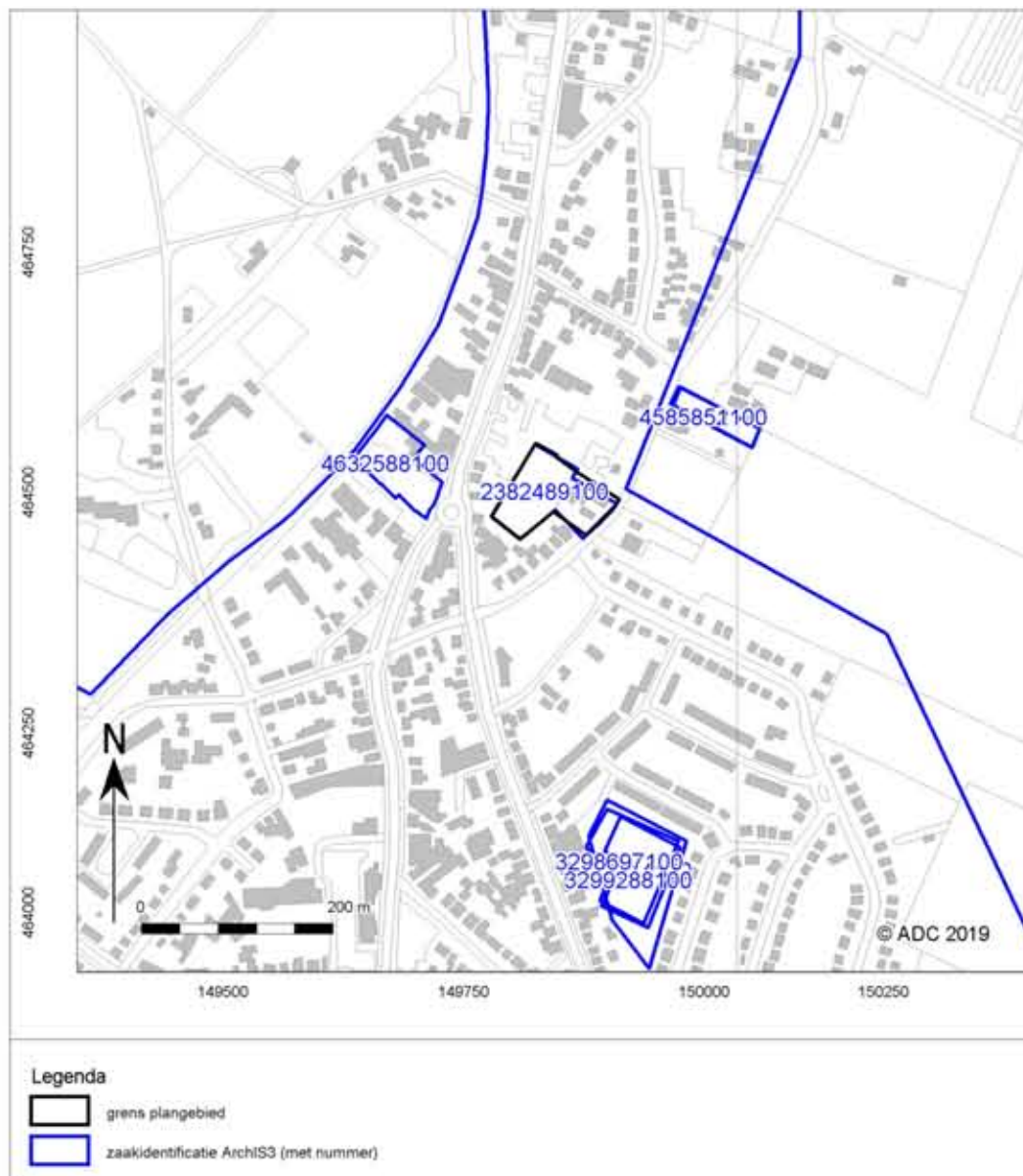
Afb. 4 Locatie van het plangebied op de bodem kaart

Afb. 5 Locatie van het plangebied op de geomorfologische kaart

Afb. 6 Gemeentelijke beleidsadvieskaart, AMK-terreinen en ARCHIS2-vondstmeldingen

Afb. 7 ARCHIS3-onderzoeksmeldingen

Afb. 8 Plangebied geprojecteerd op de Bonnekaart uit 1872

Afb. 9 Plangebied geprojecteerd op de Bonnekaart uit 1910

Afb. 10 Plangebied geprojecteerd op de Bonnekaart uit 1944